

brugt til alt Andet end at lære Noget. Hvad angaaer den ærede Talers Ytring om det Standpunct, hvorpaa Børnet vil staae, naar det kommer tilbage til Skolen, saa troer jeg, at han heller ikke har holdt fast paa det rette Standpunct. Det er vistnok sandt, at, naar Børnet, der i October er blevet fritaget for at gaae i Skole, kommer i Skole igjen i Begyndelsen af den paafølgende April, vil det kun behøve saa Dage for i det Hele at vænne sig til Skolen, og det kan gjerne være, at den Kundskab, det besad sidste October, vil hos mangt et Barn vaagne op mere, end man skulde troe, skjøndt der navnlig i den yngre Alder, hvor Kundskaberne ikke ere besættede, vistnok vil være mange, hos hvem det tidligere Indvundne da vil være ganske forsvundet; men man maa huske paa, at de Børn, der blive i Skolen, og med hvilke dette Barn igjen skal tage Deel i Undervisningen i Fællesskab, ere ikke blevne staaende paa samme Standpunct fra sidste October til 1ste April, men have lagt Noget til, og dette, som de imidlertid have lagt til, vil det Barn, som har været borte, ikke besidde, og derved vil virkelig, troer jeg, Arbeidet i Skolen meget besværliggjøres. Jeg skal tilføie, at jeg troer ikke, for at sammenfatte mine Bemærkninger, at der ved Bearbejdelsen af dette Lovforslag kan komme noget Brugbart ud deraf. Jeg troer, at Mangelen ligger deri, at man, mismodig over ikke at kunne opnaae noget Større, vil opnaae Noget med Hensyn til et enkelt Punct, som nu engang ikke lader sig særskilt-behandle eller adskille, jeg vil ikke sige fra det Hele, men fra det Større og mere Samlede; den Art af Lovgivning, som slikt Mismod fører til, skal man ikke begunstige; thi man kommer derved ikke videre, men man kommer snarere tilbage derved.

Blume: Jeg skal blot tillade mig at bemærke, at jeg antager Principet i det foreliggende Forslag for at være det, at overlade til Forældrene at tage Bestemmelse om deres Børns Undervisning. I den Grad, som Staten fra sit Standpunct kan indrømme Forældrene, bør de have Lov til at raade over deres Børn ogsaa med Hensyn til Undervisningen,

og Staten kan kun have Tilsyn med, at der opnaaes en vis Kundskabsmasse. Dette antager jeg for at være det egentlige Princip i Lovforslaget, og dette Princip antager jeg for at være et rigtigt Princip. Hvorvidt det i Udførelsen er blevet saaledes formuleret, at det har truffet det absolut Rette, skal jeg ikke videre indlade mig paa at tale om. Naar det er blevet sagt, at Børnene i den Tid, de ikke gik i Skole, ikke ville blive controllerede, maa jeg bemærke, at de ville controlleres af dem, der maae være de meest Interesserede i, at de controlleres, nemlig af Forældrene. Det maa være Forældrene om at gjøre, at Børnene ikke gaae mere end absolut nødvendigt tilbage; og der ligger ogsaa Control i, at de skulle stilles til Examen; de blive ikke fritagne for at møde til Examen, og Udsaldet af Examen vil vise, om de ikke utilberligt ere gaaede tilbage, og i saa Fald ligger det i Skolebestyrelsens Magt at fritage dem for Skolebesøg. Det er vist, at i visse hvad man kan kalde Færdigheder, som Regning og Skrivning, ville de ikke ganske gjøre den Fremgang ved Hjemmeslid som i Skolerne; men jeg troer, derimod, at de med Hensyn til, hvad man kan kalde den aandelige Udvikling, meget vel ville kunne gjøre samme Fremgang udenfor Skolen som i Skolen, naar de falde i gode Hænder, og man maa dog antage, at de ere i gode Hænder, naar de ere under deres Forældres Tilsyn. Vistnok ville fattige Børn ofte være blandt Fremmede; men ogsaa om disse kan man antage, at de ville paasee, at de lære Noget, og hvad der er af Betydning, er, at den Udvikling, de faae paa den Maade ude i Livet, er langt mere bevendt og langt mere frugtbringende end den, de som oftest faae i Skolerne. Hvad angaaer, at Børnene, naar de blive frie for Skolen i en vis Tid, skulde om ikke egentlig gaae tilbage og tabe, hvad de have lært, dog ikke gaae fremad, saa at de idetmindste blive tilbage for dem, de skulde staae ved Siden af, troer jeg ikke, det er ganske rigtigt undtagen med Hensyn til, hvad man kalder Færdigheder. Med Hensyn til Udviklingen kunne de meget vel holde Skridt med dem, som de skulle staae ved Siden af, og de ville i ethvert Tilfælde, naar de ikke mangle